

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาถึงปัญหาข้อกฎหมายในการประνομซื้อพิพาท ในทางแพ่งของนายอำเภอ ตามมาตรา 108 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พุทธศักราช 2457 ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาผู้ทำหน้าที่ ในการประνομซื้อพิพาทและอำนาจในการระงับซื้อพิพาท ที่บัญญัติให้นายอำเภอมีอำนาจฝ่ายตุลาการในความแพ่ง
2. ปัญหาเกี่ยวกับทุนทรัพย์ที่พิพาทที่นายอำเภอมีอำนาจในการประνομซื้อพิพาท โดยตามกฎหมายกำหนดให้ทุนทรัพย์ได้ไม่เกิน สองหมื่นบาท
3. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพการบังคับ เมื่อคู่กรณีตกลงยินยอมตามคำเปรียบเทียบ ของนายอำเภอแล้ว ให้ถือว่าเหมือนคดีที่อนุญาตตุลาการได้ชี้ขาดเป็นเด็ดขาด ฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งจะเอาคดีนั้นกลับไปร้องอีกไม่ได้

จากการศึกษาพบว่า กรณีปัญหาผู้ทำหน้าที่ ในการประνομซื้อพิพาทและอำนาจ ในการระงับซื้อพิพาท ผู้ที่ทำหน้าที่ในการประνομซื้อพิพาทได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่ดำรง ตำแหน่งนายอำเภอ เนื่องจากเป็นอำนาจเฉพาะตัวของผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ จึงไม่ สอดคล้องกับสภาพการเมือง การปกครอง และสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เป็นเศรษฐกิจ แบบทุนนิยม ดังนั้น การที่จะทำให้การประνομซื้อพิพาทมีประสิทธิภาพและสอดคล้อง

กับสภาพในปัจจุบันผู้ทำหน้าที่ในการประนอมข้อพิพาทนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้ เป็นนักเจรจาที่มีประสิทธิภาพ คือ มีความรู้ด้านข้อกฎหมาย รักษาผลประโยชน์ของคู่ความ ทั้งสองฝ่าย มีความเป็นกลางและเป็นบุคคลหลากหลายอาชีพ เพื่อให้ตรงกับปัญหา เฉพาะด้าน

กรณีปัญหาเกี่ยวกับทุนทรัพย์ที่พิพาทที่นายอำเภอมีอำนาจในการประนอม ข้อพิพาท โดยตามกฎหมายกำหนดให้ทุนทรัพย์ได้ไม่เกินสองหมื่นบาท เนื่องจากปัญหา ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นและมาสู่นายอำเภอนั้นจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมชนบทมักเป็น คดีที่มีผลกระทบต่อสังคม เช่น ข้อพิพาทเกี่ยวกับครอบครัว มรดก ที่ดิน ซึ่งเป็นประเด็น ข้อพิพาทที่ไม่เกี่ยวกับการพิสูจน์พยานหลักฐาน หรือทรัพย์สินอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการค้า การบัญญัติให้นายอำเภอมีอำนาจในการประนอมข้อพิพาทในคดีที่มีทุนทรัพย์จึงเป็นการ ปิดกั้นการให้ความช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาในสังคม

กรณีปัญหาเกี่ยวกับสภาพการบังคับ เมื่อคู่กรณีตกลงยินยอมตามคำเปรียบเทียบ ของนายอำเภอแล้ว ให้ถือว่า เหมือนคดีที่อนุญาตศาลได้ชี้ขาดเป็นเด็ดขาด ฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งจะเอาคดีนั้นกลับไปรื้อฟื้นร้องอีกไม่ได้แต่ในความเป็นจริงเมื่อคดีขึ้นสู่ศาลแล้ว ศาลถือว่า คำเปรียบเทียบของนายอำเภอนั้นเป็นเพียงสัญญาประนีประนอมยอมความ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 850 ซึ่งมีได้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ที่ให้ ถือว่าเหมือนคดีที่อนุญาตศาลได้ชี้ขาด

ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้มีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มาช่วยเหลือนายอำเภอ ในการทำหน้าที่ประนอมข้อพิพาท เพื่อสร้างความโปร่งใส ความถูกต้อง เป็นธรรมและ น่าเชื่อถือเพื่อให้คู่กรณีมีความเชื่อมั่นในระบบการประนอมข้อพิพาทที่ดำเนินการโดย นายอำเภอ

ควรที่จะมีการยกเลิกการกำหนดจำนวนทุนทรัพย์หรือราคาทรัพย์สินที่พิพาท และบัญญัติเป็นประเภทของคดีที่พิพาทแทน

ควรมีการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 108 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครอง ท้องที่ พุทธศักราช 2457 ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบัน

The objective of this thesis is to study the legal problems related to civil settlements by district officials under Article 108 of the Local Administration Act B.E. 2457. The issues studied include the following:

1. The law which gives judicial power to district officials to settle civil disputes;
2. The amount of the financial dispute (not exceeding twenty thousand baht) which comes under the jurisdiction of district officials to settle the case;
3. The enforcement of the decisions of district officials which are regarded as final as an award of the arbitrators and where parties are not able to bring the case again to the court.

The study reveals that the officials who have the power to settle disputes must be competent district officials. This requirement is not consistent with

the present political and economic environment. The individuals who perform the civil dispute settlements should be efficient negotiators, knowledgeable in the law, neutral and able to protect the interests of the parties to the case.

These individuals should come from different professions who specialize in the subject areas which are relevant to the settlements.

Regarding the requirement that the amount in dispute does not exceed twenty thousand Baht, it was found that disputes for these amounts were mostly found in rural areas. These cases usually dealt with domestic relations, land ownership and succession cases. The issues involved in these cases do not require evidentiary proof and the property involved may be not in any way related to trading. The provisions of the law which give district officials the power to compromise financial disputes which do not exceed twenty thousand baht prevent them from rendering aid to and solving the problems of the society.

With respect to the enforcement of the decisions of district officials, it was found that if the parties to the case agreed to the decisions of the district officials, the decisions of the district officials were deemed to be final, as in awards rendered by the arbitrators; no parties to the case could bring the case to the court again. However, in real situations, when a case comes to the court, it is regarded as a compromise under Article 850 of the Civil and Commercial Code and it is not final as cases which are decided by the arbitrators.

Therefore, individuals with specialization in various subject areas should be given the opportunity to render aid to district officials for the sake of justice and transparency. In such circumstances, the disputants would have more confidence in the system of dispute settlements by district officials.